

ANEXA A

TABEL SINOPTIC

Angajamente	Evaluare sintetică ⁽⁶⁵⁾
Recomandări specifice fiecărei țări pentru 2017 (RST) adresate României	
RST 1: În 2017, să asigure conformitatea cu Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2017 de a corecta abaterea vizibilă de la traiectoria de ajustare astfel încât să poată atinge obiectivul bugetar pe termen mediu. În 2018, să depună un efort fiscal-bugetar notabil, în conformitate cu cerințele componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. Să asigure aplicarea integrală a cadrului fiscal-bugetar. Să consolideze respectarea obligațiilor fiscale și colectarea impozitelor. Să combată munca nedeclarată, inclusiv prin utilizarea sistematică a controalelor integrate.	România a realizat progrese limitate ca răspuns la RST 1 (evaluarea globală a RST 1 nu include evaluarea respectării Pactului de stabilitate și de creștere).
În 2017, să asigure conformitatea cu Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2017 de a corecta abaterea vizibilă de la traiectoria de ajustare astfel încât să poată atinge obiectivul bugetar pe termen mediu.	Evaluarea conformității cu Pactul de stabilitate și de creștere va fi inclusă în primăvară, odată ce vor fi disponibile datele finale pentru 2017.
În 2018, să depună un efort fiscal-bugetar notabil, în conformitate cu cerințele componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere.	Evaluarea respectării Pactului de stabilitate și de creștere va fi inclusă în primăvară, de îndată ce vor fi disponibile datele finale pentru 2017.
Să asigure aplicarea integrală a cadrului fiscal-bugetar.	Niciun progres. Nu s-a înregistrat niciun progres în asigurarea aplicării cadrului fiscal-bugetar. Bugetul pentru 2017 nu respectă regula privind deficitul, care prevede obligația de conformare la obiectivul pe

⁽⁶⁵⁾ Pentru a evalua progresele realizate în punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări (RST) din 2017 sunt folosite următoarele categorii:

Niciun progres: statul membru nu a anunțat în mod credibil și nici nu a adoptat vreo măsură ca răspuns la recomandarea specifică. În această categorie intră o serie de situații tipice care trebuie interpretate de la caz la caz, ținându-se seama de condițiile specifice fiecărei țări. Ele cuprind următoarele:

- nici programul național de reformă, nici alte comunicări oficiale către parlamentul național/comisiile parlamentare competente sau către Comisia Europeană nu anunță măsuri juridice, administrative sau bugetare pe căi publice (de exemplu, într-un comunicat de presă sau pe site-ul guvernului);
- nici ramura executivă, nici cea legislativă nu au prezentat acte fără caracter legislativ;
- statul membru a luat primele măsuri pentru a da curs RST, cum ar fi comanda unui studiu sau instituirea unui grup de studiu care să analizeze eventualele măsuri ce trebuie luate (cu excepția cazului în care RST solicită în mod expres orientări sau acțiuni exploratorii). Cu toate acestea, măsura (măsurile) clar specificată (specificate) pentru a da curs RST nu a (au) fost propusă (proapse).

Progrese limitate: statul membru:

- a anunțat unele măsuri, dar acestea nu răspund decât într-o măsură limitată recomandării specifice și/sau
- a prezentat acte legislative la nivelul ramurii sale executive sau legislative, dar acestea nu au fost încă adoptate și sunt necesare și acțiuni suplimentare fără caracter legislativ de substanță pentru aplicarea RST;
- a prezentat acte fără caracter legislativ, dar nu a întreprins acțiunile ulterioare de punere în aplicare necesare pentru a da curs RST.

Unele progrese: statul membru a adoptat măsuri

- care dau curs parțial RST și/sau
- care dau curs RST, dar mai sunt necesare eforturi relativ importante pentru a răspunde pe deplin RST, întrucât s-au pus în aplicare doar câteva dintre aceste măsuri. De exemplu, s-a adoptat o măsură sau s-au adoptat măsuri de către parlamentul național sau printr-un ordin ministerial, dar normele metodologice de aplicare nu au intrat în vigoare.

Progrese substantiale: statul membru a adoptat măsuri care contribuie semnificativ la aplicarea RST, iar măsurile respective au fost puse în aplicare în marea lor majoritate.

Aplicare integrală: statul membru a pus în aplicare toate măsurile necesare pentru a da curs în mod adecvat RST.

	termen mediu (OTM); ca și în anii precedenți, autoritățile nu au trimis Parlamentului o actualizare a strategiei fiscal-bugetare până la termenul prevăzut de lege, 15 august.
Să consolideze respectarea obligațiilor fiscale și colectarea impozitelor.	Progrese limitate. În pofida ameliorării înregistrate în 2015, deficitul de încasare a TVA din România este în continuare unul dintre cele mai ridicate din UE. Dimensiunea economiei informale este, de asemenea, ridicată (22,1 %, potrivit estimărilor din 2014), reflectând un nivel important al evaziunii fiscale și al muncii nedeclarate. În plus, introducerea obligativității caselor de marcat cu jurnal electronic conectate la sistemul informatic al administrației fiscale, care ar fi trebuit să contribuie la îmbunătățirea colectării TVA-ului, a fost din nou amânată.
Să combată munca nedeclarată, inclusiv prin utilizarea sistematică a controalelor integrate.	Unele progrese. S-au adus o serie de modificări importante la Codul Muncii și la Codul Fiscal, care au extins definițiile muncii nedeclarate. Subdeclararea veniturilor este acum inclusă în mod explicit. Măsurile coercitive au fost extinse, beneficiind, de asemenea, de acoperire mediatică, iar măsurile cu caracter preventiv sunt în continuare insuficient utilizate. Cu toate acestea, în 2017, Inspekția Muncii a efectuat mai puține inspecții comune comparativ cu anul precedent, ca urmare a semnării cu întârziere a protocolului cu ANAF. Partenerii sociali nu sunt implicați îndeajuns, dialogul cu părțile interesate externe este încă relativ scăzut, iar managementul calității este în stadiu incipient.
RST 2: Să consolideze politicile de activare cu ținte specifice și serviciile publice integrate, adresându-se cu predilecție grupurilor celor mai îndepărtate de piața muncii. Să adopte legislație privind egalizarea vârstei de pensionare pentru bărbați și femei. Să instituie un mecanism transparent de stabilire a salariului minim, în consultare cu partenerii sociali. Să îmbunătățească accesul la un învățământ general de calitate, în special pentru copiii romi și pentru copiii din zonele rurale. În domeniul sănătății, să favorizeze tratamentul ambulatoriu și să combată plățile informale.	România a realizat progrese limitate ca răspuns la RST 2.
Să consolideze politicile de activare cu ținte specifice și serviciile publice integrate, adresându-se cu predilecție grupurilor celor mai îndepărtate de piața muncii.	Progrese limitate. În pofida măsurilor care vizează includerea mai multor categorii de grupuri defavorizate și îmbunătățirea atractivității financiare, politicile active în domeniul pieței forței de muncă nu par a fi suficient de bine concepute, iar sarcina administrativă reprezintă în continuare un factor disuasiv pentru angajatori. Nu există un sistem de gestionare a cazurilor pentru șomerii de lungă durată și beneficiarii

	de asistență socială și nici proceduri de cooperare între serviciile publice de ocupare a forței de muncă și serviciile de asistență socială sau de educație. S-au înregistrat unele progrese în vizarea tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare, în urma semnării proiectului INTESPO. S-au înregistrat doar progrese limitate în introducerea de echipe integrate în comunitățile cele mai defavorizate, în pofida mai multor luni de discuții, ca urmare a lipsei de implicare a anumitor actori, a priorității politice reduse și a dispozițiilor rigide în materie de ocupare a forței de muncă.
Să adopte legislație privind egalizarea vârstei de pensionare pentru bărbați și femei.	Niciun progres. Proiectul de lege care prevede egalizarea vârstei standard de pensionare pentru bărbați și femei este încă în Parlament.
Să instituie un mecanism transparent de stabilire a salariului minim, în consultare cu partenerii sociali.	Niciun progres. În pofida unei propuneri privind un mecanism obiectiv, susținut de partenerii sociali drept o bază solidă, salariul minim continuă să fie stabilit în mod discreționar. În plus, opiniile partenerilor sociali nu sunt luate în considerare, chiar și atunci când acestea converg, astfel cum s-a întâmplat recent în cazul transferării contribuțiilor sociale în sarcina angajaților și a modificărilor la Codul fiscal.
Să îmbunătățească accesul la un învățământ general de calitate, în special pentru copiii romi și pentru copiii din zonele rurale.	Progrese limitate. S-au înregistrat progrese limitate în îmbunătățirea accesului la un învățământ general de calitate, în special pentru copiii romi și pentru copiii din zonele rurale. S-a amânat efectuarea cererilor de propuneri finanțate din FSE pentru atragerea de cadre didactice cu înaltă calificare în școlile defavorizate și pentru a preveni părăsirea timpurie a școlii, cu impact limitat sau fără impact pe teren. Nu s-a elaborat încă metodologia pentru identificarea și abordarea segregării în școli. Aplicarea sistemului de tichete sociale pentru grădiniță acordate copiilor care provin din medii defavorizate a continuat, însă numărul copiilor care anterior introducerii tichetelor nu erau școlarizați este foarte scăzut și, prin urmare, impactul asupra ratelor de școlarizare este doar marginal. Este în curs de elaborare un mecanism de avertizare timpurie care să identifice copiii expuși riscului de abandon școlar și se preconizează lansarea unei cereri de propuneri cu finanțare de la FSE pentru programele de tip „a doua șansă”. Cu toate acestea, măsurile de prevenire a părăsirii timpurii a școlii tind să se concentreze pe programe sociale, iar pe calitatea educației se pune un accent limitat. Măsurile instituite pentru a aborda problema incluziunii romilor în învățământ sunt în continuare insuficiente în raport cu

	<p>amplarea provocării. Se înregistrează progrese în punerea în aplicare a noii programe școlare, însă demersul nu s-a încheiat, iar manualele au provocat o serie de controverse. În afara proiectului FSE în derulare care are scopul de a finanța formarea cadrelor didactice în vederea noii programe școlare, programele inițiale și de formare continuă la locul de muncă destinate cadrelor didactice nu au o componentă suficient de bine definită de promovare a educației favorabile incluziunii în sala de clasă. Strategia privind modernizarea infrastructurii educaționale s-a finalizat la sfârșitul anului 2017. Cu toate acestea, nu s-au alocat resurse bugetare pentru punerea în aplicare a strategiei și capacitatea de punere în aplicare este foarte modestă.</p>
<p>În domeniul sănătății, să favorizeze tratamentul ambulatoriu</p>	<p>Progrese limitate. Se vor pune în aplicare o serie de măsuri în Contractul-cadru pe anul 2018 al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate cu furnizorii de servicii de sănătate: (i) sarcina administrativă a medicilor de familie va fi redusă cu ajutorul soluțiilor e-Sănătate; (ii) în zonele rurale, vor fi puse în aplicare proiecte-pilot care urmăresc să contribuie la creșterea numărului de medici de familie, prin stabilirea unui sistem de remunerare în funcție de performanță; (iii) sumele plătite pentru asistența ambulatorie de specialitate vor fi majorate până la un nivel apropiat de sumele plătite pentru spitalizarea de zi. Sunt preconizate și alte măsuri în contextul planurilor regionale de servicii de sănătate și al master planurilor regionale, însă pentru aplicarea unora dintre aceste măsuri vor fi necesare modificări legislative care sunt discutate în prezent în vederea aprobării în comisiile de specialitate corespunzătoare: (i) se reorganizează serviciile de îngrijire paliativă, punându-se accentul pe abordarea integrată (domiciliu-ambulatoriu-spital), ca parte a unui proiect al Băncii Mondiale; (ii) odată cu construirea spitalelor regionale, o parte din paturile vechilor spitale județene vor fi reconvertite pentru acordarea de îngrijiri paliative și pe termen lung; (iii) Guvernul României va investi în infrastructura dedicată asistenței medicale ambulatorii de specialitate (policlinici); (iv) se va dezvolta o rețea de centre comunitare integrate prevăzută cu echipe multidisciplinare și se vor oferi cursuri de formare pentru asistenții medicali comunitari. Cu toate acestea, punerea în aplicare a Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020 (obiectivul global fiind trecerea de la asistența medicală spitalicească la asistența medicală în ambulatoriu) este afectată de continua modificare a priorităților, de planificarea precară a investițiilor, de lipsa unui angajament politic clar și de capacitatea administrativă modestă a Ministerului Sănătății.</p>

	<p>Progresele înregistrate în ceea ce privește mobilizarea fondurilor ESI în vederea ameliorării serviciilor medicale acordate în asistență medicală ambulatorie de specialitate sunt în continuare foarte limitate. Eforturile se concentrează în continuare pe sectorul spitalicesc (spitale regionale). Deși s-au lansat unele cereri de propuneri pentru fondurile ESI și se poate trece în sfârșit la punerea în aplicare, se pare că lipsește voința politică de a asigura tranziția la asistența medicală ambulatorie.</p>
și să combată plățile informale.	<p>Unele progrese. Compartimentul de integritate din cadrul Ministerului Sănătății este legat de Agenția Națională de Integritate și primește sprijin din partea Direcției Naționale Anticorupție. Compartimentul de integritate monitorizează mecanismul de feedback al pacientului care a fost regândit în decembrie 2016. Mecanismul de feedback are la bază două elemente: un chestionar de feedback al pacienților care se transmite pacienților externati și o linie telefonică securizată. În perioada iulie - octombrie 2017 s-au înregistrat în total 164 de apeluri, din care 48 de apeluri priveau infracțiuni, iar 37 de apeluri priveau acte legate de corupție. Lunar se întocmește un raport privind rezultatele chestionarului (care se trimite Comisiei). Guvernul și spitalele desfășoară campanii de sensibilizare. Cu toate acestea, este prea devreme să se evalueze impactul acestor măsuri asupra reducerii plăților informale.</p>
<p>RST 3: Să adopte legislație care să asigure existența unui corp al funcționarilor publici profesionist și independent, recrutat pe baza unor criterii obiective. Să consolideze ierarhizarea în funcție de priorități a proiectelor de investiții publice și pregătirea acestora. Să asigure în timp util punerea în aplicare integrală și sustenabilă a Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice.</p>	<p>România a realizat progrese limitate ca răspuns la RST 3.</p>
Să adopte legislație care să asigure existența unui corp al funcționarilor publici profesionist și independent, recrutat pe baza unor criterii obiective.	<p>Progrese limitate. Proiectul de legislație trimis Parlamentului în luna decembrie este în prezent aliniat la Strategia privind dezvoltarea funcției publice. Institutul Național de Administrație este operațional din iunie 2017. Recent, s-a semnat un proiect cu Banca Mondială pentru a pune în aplicare o parte din acțiunile-cheie ale reformei managementului resurselor umane. Primele rezultate ale proiectului s-ar putea concretiza până la jumătatea anului 2019 și vor depinde de textul juridic adoptat de Parlament și de punerea efectivă în aplicare a măsurilor în temeiul proiectului Băncii Mondiale. Este esențial să se abordeze disfuncționalitățile din administrația publică.</p>

	și guvernanța investițiilor publice în toate sectoarele, inclusiv calitatea punerii în aplicare și absorbția fondurilor ESI.
Să consolideze ierarhizarea în funcție de priorități a proiectelor de investiții publice și pregătirea acestora.	Progrese limitate. În pofida înregistrării unor progrese în reforma achizițiilor publice, asumarea politică limitată a măsurilor structurale, procedurile administrative greoaie și lipsa unei ierarhizări stabile a priorităților și a planificării strategice frânează punerea în aplicare a unor politici importante în multe sectoare, inclusiv punerea în aplicare la timp a fondurilor ESI. În 2016, în cadrul Ministerului Finanțelor s-au instituit noi structuri administrative care să înlesnească parteneriatele public-privat (Direcția de Management a Investițiilor Publice). Programul de guvernare 2017-2020 menține accentul pe parteneriatele public-privat. Proiectele de asistență tehnică în temeiul PSRS se axează pe îmbunătățirea cadrului juridic existent și pe consolidarea capacității administrative, precum și pe o mai bună ierarhizare a priorităților în materie de investiții publice. Cu toate acestea, agenda în materie de investiții este afectată de modificarea priorităților, iar corelarea între aceasta și cadrul strategic adoptat este modestă.
Să asigure în timp util punerea în aplicare integrală și sustenabilă a Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice.	Unele progrese. În pofida eforturilor de efectuare a unei reforme aprofundate a sistemului de achiziții publice și a rezultatelor concrete obținute în 2017, procesul de reformă s-a caracterizat prin regrese și lipsa de asumare a responsabilității la nivel politic pentru a pune în aplicare unele dintre angajamentele esențiale adoptate în contextul planului de acțiune stabilit la nivel național în materie de achiziții publice. Pentru a asigura sustenabilitatea reformelor și asigurarea punerii în aplicare a măsurilor care permit valorificarea oportunităților pe care le oferă noile directive privind achizițiile publice este necesară o mai bună focalizare și progrese suplimentare. Printre domeniile în care sunt necesare progrese suplimentare se numără: profesionalizarea și responsabilizarea autorităților contractante, agregarea achizițiilor, utilizarea achizițiilor strategice și definirea echilibrată a controalelor. Reforma sistemului de achiziții publice este susținută prin înființarea Agenției pentru Achiziții Publice, prin transpunerea directivelor din 2014 privind achizițiile publice și prin adoptarea de legislație secundară. Cu toate acestea, presiunile de acordare de derogări de la normele privind achizițiile publice în cazul anumitor investiții continuă să afecteze punerea în aplicare a reformei. Caracterul ireversibil al reformei sistemului de achiziții publice și continuarea monitorizării în contextul semestrului european rămân esențiale.

Strategia Europa 2020 (obiective naționale și progrese înregistrate)	
Obiectivul privind rata de ocupare a forței de muncă stabilit în PNR: 70 %.	Obiectivul național de 70 % până în 2020 poate fi atins, dat fiind că rata de ocupare a forței de muncă în grupa de vârstă 20-64 de ani era de 69,0 % în al treilea trimestru din 2017.
Obiectivul privind C-D stabilit în PNR: 2 % din PIB	România nu va atinge obiectivul privind intensitatea C-D până în 2020. Intensitatea C-D a țării era de doar 0,48 % din PIB în 2016. În vederea atingerii obiectivului fixat pentru 2020, va trebui ca C-D din România să crească, în medie, cu 42,7 % pe an în perioada 2016-2020. Mai mult, în perioada 2007-2016, intensitatea C-D a scăzut cu 2 % în fiecare an în România. În 2016, intensitatea C-D în sectorul public a fost cu 20 % mai scăzută decât în 2015, în timp ce intensitatea C-D în mediul de afaceri a crescut cu 24 %. Intensitatea C-D a mediului de afaceri a atins 0,27 % din PIB în 2016 (locul 26 în UE), în timp ce intensitatea C-D în sectorul public a scăzut la 0,22 % din PIB (locul 27 în UE). Proiectele de investiții în infrastructura de C-D finanțate de UE încep să demareze, într-un ritm lent, însă este puțin probabil ca acestea să aibă un impact semnificativ asupra performanței C-D înainte de 2020.
Emisiile de gaze cu efect de seră, obiectivul național: 19 % în 2020 comparativ cu 2005 (în sectoarele care nu intră sub incidența ETS)	Conform estimărilor preliminare din 2016, emisiile de gaze cu efect de seră care nu fac obiectul ETS UE au scăzut cu 4 % între 2005 și 2016, în timp ce obiectivul pentru 2015 permite o creștere cu 7 % comparativ cu anul 2005. Conform celor mai recente previziuni naționale bazate pe măsurile existente, emisiile din sectoarele care nu intră sub incidența schemei de comercializare a certificatelor de emisii (ETS) vor crește cu 1 % între 2005 și 2020. Se așteaptă, prin urmare, atingerea obiectivului cu o marjă de 18 puncte procentuale.
Obiectivul pentru 2020 privind energia din surse regenerabile: 24 %	Cu o pondere a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie de 24,8 %, România va atinge și chiar va depăși obiectivul stabilit pentru 2020 în ceea ce privește energia din surse regenerabile. Ordonanța de urgență nr. 24/2017 de aprobare a modificărilor la sistemul de promovare a producerii energiei din surse regenerabile a fost adoptată la 30 martie 2017. Astfel, se sprijină promovarea producerii energiei din surse regenerabile în mod sustenabil, asigurând totodată un impact rezonabil

	asupra consumatorilor. Această abordare oferă stabilitatea și previzibilitatea atât de necesare pentru sectorul energiei din surse regenerabile din România.
<p>Eficiența energetică, obiective privind consumul de energie pentru 2020:</p> <p>43 Mtep (consum de energie primară);</p> <p>30,3 Mtep (consum final de energie).</p>	Fondurile ESI ar trebui să contribuie în continuare la îndeplinirea acestui obiectiv, însă pregătirea și punerea în aplicare a proiectelor în materie de eficiență energetică înregistrează întâzieri semnificative.
Obiectivul privind părăsirea timpurie a școlii: 11,3 %.	Rata de părăsire timpurie a școlii a scăzut ușor în 2016, la 18,5 %, însă obiectivul de 11,3 % este departe de a fi atins. România se numără în continuare printre țările din UE care înregistrează cele mai mari niveluri ale ratelor de părăsire timpurie a școlii.
Obiectivul privind învățământul terțiar: 26,7 %.	Progresele înregistrate în îndeplinirea obiectivului au stagnat. În 2016, rata de absolvire a învățământului terțiar s-a menținut la același nivel ca și în 2015 (25,6 %).
Obiectivul de reducere a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, exprimat în număr absolut de persoane: 580 000.	Se consideră că obiectivul național de 580 000 de persoane s-a atins deja. În termeni absoluți, numărul de persoane care au fost scoase din categoria celor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială începând cu 2008 este de 1 420 000 persoane (2016). Numărul persoanelor care au fost scoase din categoria celor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială a fost, însă, mai ridicat în 2015 (1 680 000 de persoane) comparativ cu 2016.